

La nit de D'Efak

L'homenatge a Guillem d'Efak, organitzat per l'Obra Cultural Balear, va reunir la nit del 20 de juny gairebé tota la cançó en un gran recital a l'Auditori de Palma. Un esdeveniment difícilment repetible.

Havia de ser una nit especial. I ho va ser. Quasi tots els noms de la cançó s'ajuntaren per retre homenatge a Guillem d'Efak. L'Auditori es va omplir, la nit es va tancar amb un èxit rotund i Guillem d'Efak va tenir el simbòlic premi que mereixen els seus trenta anys de dedicació a la cultura catalana.

Els dies previs no es respirava ambient de gran concert. La publicitat, centrada lògicament en l'homenatge a la figura de Guillem d'Efak, amagava el cartell de figures que s'havien de reunir la darrera nit de primavera a l'Auditori de Palma. Faltaven tres dies i els nervis començaven a aflorar entre els organitzadors. El divendres, 72 hores abans, sembla que només hi havia unes 300 entrades venudes. Se sospitava un error de màrqueting: no havien *venut* prou les estrelles. Temor infundat. Mallorca i els mallorquins van respondre a la crida. Hi va haver prou amb un nom, el de la veritable estrella d'aquella nit, l'estrella negra de Mallorca: Guillem Fullana i Hada d'Efak. Guillem d'Efak.

Les 1.601 entrades venudes, més les invita-

cions, permeteren que l'Auditori de Palma presentàs l'aspecte de les grans ocasions: ple a vessar. L'organització havia disposat que cada artista fes una sola interpretació. Una trentena de figures de la cançó, com a "mostra d'amistat a Guillem d'Efak", desfilaren per l'escenari mallorquí. La conducció de l'espectacle va anar a càrrec de l'escriptora Maria de la Pau Janer i del locutor Salvador Escamilla. L'afany de protagonisme del locutor, que va incomodar molts dels presents, no va aconseguir restar brillantor a la Nit d'Efak.

Tothom hi era. L'èxit de participació va ser rotund. Tant per part dels artistes com pel públic. Ningú no es va voler perdre l'esdeveniment. No era l'ambient que per ventura es podia respirar en el famós concert de Raimon al Palau Sant Jordi de Barcelona l'any passat. Però és que no era el mateix tipus d'espectacle. La Nit d'Efak era més una commemoració íntima —tan íntima com poden ser trenta actuacions, encara que només sigui d'una cançó, davant 1.600 persones— dels amics de Guillem d'Efak. Dels amics que cantaren i dels que escoltaren.

D'esquerra a dreta, Lluís Llach, Joan Manuel Serrat i Raimon. La nova cançó es va aplegar a Palma al voltant de D'Efak.

Marina Rosell, Núria Feliu, Maria del M. Bonet i Quico Pi de la Serra. Quasi trenta artistes donaren cos a l'espectacle.

De la llarga llista de participants, aquest setmanari ja n'informà en el número de la passada setmana. Pel que fa al públic, n'hi havia de tot tipus. Manacorins de tota edat que no es volgueren perdre l'acte d'amistat al seu veïnat Guillem d'Efak. Progres dels seixanta i setanta que rememoraven les velles batalletes, quan hi havia molts més cabells i molta menys panxa. Joves que continuen bevent de l'exemple de compromís amb el país de D'Efak i de bona part dels artistes que actuen. Un públic, en fi, que per un motiu o per altre s'hi havia lliurat des d'un principi.

Com que els organitzadors no volien més protagonisme que el de Guillem d'Efak, no hi havia files d'autoritats ni de *vip's* i, per tant, és difícil fer una llista dels personatges coneguts que hi assistiren. Així i tot EL TEMPS va poder comprovar la presència dels escriptors Miquel Àngel Riera i Biel Mesquida, del batlle i del tinent-batlle de Palma, Joan Fageda i Francesc Fiol, de l'ex-secretari general del PSIB-PSOE, Joan March, dels diputats del PSM Pere Sampol, Maria Antònia Vadell i Antoni Sansó, de la diputada i presidenta d'Unió Mallorquina, Maria Antònia Munar, de l'advocat i periodista Josep Melià, de l'actor Xesc Forteza, de diversos membres del grup de música Ossifar, i de representants del món universitari com el vice-rector de la UIB, Climent Picornell.

L'homenatge. Eren les 22.25 del vespre quan els presentadors apareixien a l'escenari. Els assistents ja estaven un tant intranquils. Hi havia ganes d'assistir a una nit especial.

Per rigorós ordre alfabètic els quasi trenta ar-

L'homenatge no tenia files d'autoritats ni de *'vip's'*. Però nombroses personalitats (en la foto, l'alcalde Joan Fageda) assistiren al macroconcert.

L'Obra Cultural Balear organitzà l'esdeveniment. Dalt, el seu president, Antoni Mir, s'adreça als espectadors en companyia de Salvador Escamilla i Maria de la Pau Janer, els presentadors de l'acte.

tistes començaren l'espectacle. Cada un digué unes paraules dedicades a Guillem d'Efak –que per mor de la malaltia que pateix havia de seguir el concert des de darrere de l'escenari– i, posteriorment interpretaren una sola cançó.

El veterà Bonet de Sant Pere, amb més de 80 anys, arrancà les primeres mambelletes rítmiques del públic que així acompanyava la cançó “Ciutadella bona terra”. La presentadora Maria de la Pau Janer donà continuïtat a l'espectacle dedicant unes paraules a D'Efak: “un poeta conreador de la paraula que ha cri-

La 'Nit irrepètible'

La cançó va néixer un dia per ésser testimoni de la catalanitat. Llavors en Franco se n'anà a la Casa dels Esperits. Els intèrprets d'aquella llibertat entonada es dispersaren. Alguns van readaptar el referencial ideològic i hagueren de canviar l'existencialisme reactiu de masses per opcions personals intransferibles. D'altres continuaren el camí a ritme de multinacionals, més atentes a la dictadura de l'audiència que a la fisonomia dels Països Catalans. Després d'una hègira comercial –i també s'ha de dir: altament creativa i sincera– de trenta anys llargs, els personatges de la cançó es retrobaren tots davant la humanitat ferida de Guillem d'Efak. L'enrevoltaren afectuosos i les seves llàgrimes emocinades foren per una vegada –i perdona'm la referència, Raimon– la pluja que sap ploure!

Ha estat necessari el patiment de Guillem perquè la cançó recobrés la vida durant tres hores inoblidables sobre un escenari de Palma. La seva tribulació ha estat com la immolació dels herois de les religions, que tenen la funció de mantenir amb vida la motivació de la causa. Els cantaires de la cançó acudiren per constituir el cerimonial sagrat de l'amistança i amb aquest gest de profunda poètica escriviren una de les pàgines més esplendoroses de la seva història.

Així, doncs, la *Nit irrepètible* no podria haver estat més neta ni més tendra; amb els artistes i tot un públic lliurant-se a la dolça i voluntària veneració d'un dels seus mites, bufant alhora el caliu del negret de Manacor per tal de reviscolar la flama!

La cançó és una entelèquia vitalista i agermanadora que la *Nit irrepètible* es va aglutinar al voltant d'en Guillem per a injectar-li fe i vida. **Raphel Pherrer**

dat insubornable el desig de llibertat dels nostres pobles”.

L'actor Jaume Sorribes i els cantants Jaume Sureda (“li regal una cançó a en Guillem, que és l'únic que sé fer”) i Joan Bibiloni mantingueren l'interès d'un públic que rebé amb una enorme ovació el següent convidat: Joan Manuel Serrat. Serrat va cantar, expressament per al concert, la primera cançó que va compondre Guillem d'Efak, “Balada d'en Jordi Roca”.

Eren moments de gran intensitat i els intèrprets més coneguts se succeïen sobre l'escenari mallorquí entre el deliri del públic. Lluís Llach cantà “Astres” i Maria del Mar Bonet cantava sense micro “Sa mort de na Margalida”, una interpretació que feia palesa la perfecta sintonia que existeix entre la veu de Mallorca i el seu públic, sempre fidel, a més de demostrar novament la magistral acústica de l'Auditori mallorquí.

Maria Cinta, Josep Tero, Quico Pi de la Serra, Ovidi Montllor (amb “Cançó de Teresa”) i Els Valldemossa (amb “Palma”, un poema de D'Efak musicat pel grup) van continuar aportant emoció a la màgica Nit d'Efak.

Quan Maria Pau Janer presentà el següent artista dient que “és el testimoni d'un país que ha cantat als vents del món i ens ensenyà a dir no” ja no feia falta dir-ne el nom. El públic rebé Raimon amb una gran ovació, si fa no fa amb la mateixa intensitat amb què l'acompanyà després de cantar, sense acompanyament musical, “El meu país, la pluja”.

La cantant italiana Rita Pavone –que aprofità per anunciar dues cançons en català en el seu nou disc– saludà des de l'escenari Guillem d'Efak. A la recta final de la nit, cantaren Tomeu Matamalas, Tomeu Penya, Toni Obrador, Uc i Raphel Pherrer; el polifacètic col·laborador d'aquest setmanari aixecà passions entre el públic amb una heterodoxa “Samba de Porto Pi” que es va convertir en la sorpresa de la nit.

Passaven cinc minuts de la una quan apareixia a l'escenari Guillem d'Efak per agrair a tot el públic la seva assistència: “En certa ocasió li demanaren a Josep Maria Espinàs què era el millor de la cançó catalana; ‘el públic’, va contestar. Així sou vosaltres, el millor de la cançó”. Durant uns minuts el públic, dret, va ovacionar el *negre mallorquí*. L'emoció ja es reflectia en molts ulls. La Coral Universitària de la UIB, dirigida per Joan Company, interpretà seguidament el “Siau qui sou”, de D'Efak.

Finalment la Coral, tots els participants i Guillem d'Efak, junts sobre l'escenari, cantaven l'oficiós himne de Mallorca, *La Balanguera*. El públic, dret, els acompanyava. Alguns mocadors eixugaven llàgrimes furtives. S'havia arribat a la fi d'una nit especial. La màgica Nit d'Efak.

Miquel Payeras